

Berlin-Karlshorst. 23. Februar 2024

**Erklärung zum zweiten Jahrestag –
Was bedeutet der vollumfängliche russische Angriffskrieg gegen die Ukraine für die Arbeit
des Museums Berlin-Karlshorst?**

Seit dem 24. Februar 2022 wird vor dem Museum nur noch die ukrainische Fahne aufgezogen, nicht wie zuvor die belarusische, deutsche, russische und ukrainische. Dies ist ein Zeichen dafür, dass die Mitarbeiter:innen des Museums den Angriffskrieg der Russischen Föderation gegen die Ukraine unverändert auf das Schärfste verurteilen.

Das Museum fühlt mit allen Menschen in der Ukraine, die unter dem russischen Angriffskrieg leiden. Seit März 2022 ist das Museum Mitglied des „Hilfsnetzwerks für Überlebende der NS-Verfolgung in der Ukraine“. Dieses bei KONTAKTE-KOHTAKTbI e.V. angebundene Netzwerk hilft Überlebenden der deutschen Besatzungsherrschaft 1941–1944, die heute Opfer des russischen Angriffskriegs in der Ukraine sind.

Das Museum Berlin-Karlshorst tritt seit 30 Jahren für eine differenzierte Betrachtung der Geschichte des Zweiten Weltkriegs ein. Dabei befasste es sich immer auch mit den Formen von Erinnerung, nationalen Erinnerungsnarrativen sowie der Instrumentalisierung von Geschichte für politische Zwecke. Gegenwärtig missbraucht die russische Regierung die Geschichte des Zweiten Weltkriegs für ihre Kriegspropaganda. Das Museum spricht sich strikt gegen eine solche Vereinnahmung aus. Es setzt sich in seiner Arbeit für einen unvoreingenommenen Austausch über unterschiedliche Betrachtungen von Geschichte und Erinnerungen ein. Dazu startete im letzten Jahr die international angelegte Diskussionsreihe „Geschichte im Konflikt“, die 2024 fortgesetzt wird.

Die Russische Föderation und die Republik Belarus kriminalisieren Aussagen zu historischen Fakten und Interpretationen, wenn sie von den staatlich vorgegebenen Deutungen abweichen. Das zerstört den Gründungskonsens der vor 30 Jahren begonnenen Zusammenarbeit. Für die Museumsarbeit ist es jedoch unerlässlich, die unterschiedlichen Perspektiven auf die Vergangenheit in einer offenen und freiheitlich-demokratischen Atmosphäre zu diskutieren. Daher vertieft das Museum den Austausch mit Kolleg:innen, die ihre Arbeit im Exil fortsetzen. Mit Sorge muss dabei beobachtet werden, dass selbst diese Räume freier Forschungen in Deutschland von Russland aus bedroht werden.

Der Dialog mit russischen und belarusischen Museen ist unterbrochen. So sehr eine Fortsetzung dieses Dialogs in der Zukunft wünschenswert ist, so ist er unter den gegebenen politischen Bedingungen nicht möglich. Zu ukrainischen Museen und Archiven hingegen bestehen Kontakte, die zukünftig von Bedeutung sein werden. Trotzdem bleiben die russische wie auch die belarusische Perspektive auf die Geschichte des Zweiten Weltkriegs wichtige Bezugspunkte in der Museumsarbeit. Gleichmaßen wird es in Zukunft wichtig sein, weiterhin die bestehenden Kontakte zu Institutionen in Ostmitteleuropa, sowie in den kaukasischen und zentralasiatischen Ländern in die Arbeit des Museums einzubeziehen.

Berlin-Karlshorst, 22 February 2024

**Statement on two years of war against Ukraine –
What does the Russian war of aggression against Ukraine mean for the work of the
Museum Berlin-Karlshorst?**

Since 24 February 2022, only the Ukrainian flag has been raised in front of the museum, not the Belarusian, German, Russian and Ukrainian flags as before. This is a sign that the museum's employees continue to condemn the Russian Federation's war of aggression against Ukraine in the strongest possible terms.

The museum feels for all the people in Ukraine who suffered under the Russian war of aggression. Since March 2022, the museum has been a member of the "Aid Network for Survivors of Nazi Persecution in Ukraine". This network, which is affiliated with KONTAKTE-KOHTAKTbl e.V., helps survivors of the German occupation from 1941 to 1944 who are now victims of the Russian war of aggression in Ukraine.

For 30 years, the Museum Berlin-Karlshorst has been committed to a differentiated view of the history of the Second World War. In doing so, it has always been dealing with the forms of remembrance, national memory narratives and also the instrumentalisation of history for political purposes. The Russian government is currently misusing the history of the Second World War for its war propaganda. The museum is strictly opposed to such instrumentalisation. In its work, it is committed to an unbiased exchange on different views of history and memories. To this end, the international discussion series "History in Conflict" was launched last year and will be continued in 2024.

The Russian Federation and the Republic of Belarus criminalise statements on historical facts and interpretations if they deviate from the interpretations provided by the state. This destroys the founding consensus of the co-operation that began 30 years ago. However, it is essential for the museum's work to discuss the different perspectives on the past in an open and liberal-democratic atmosphere. The museum is therefore intensifying its dialogue with colleagues who are continuing their work in exile. It must be noted with concern that even these spaces for free research in Germany are under threat from Russia.

The dialogue with Russian and Belarusian museums has been interrupted. As much as a continuation of this dialogue is desirable in the future, it is not possible under the current political conditions. There are, however, contacts with Ukrainian museums and archives that will be important in the future. Nevertheless, the Russian and Belarusian perspectives on the history of the Second World War remain important points of reference in the museum's work.

It will also be important in the future to continue to incorporate existing contacts with institutions in Central and Eastern Europe as well as in the Caucasian and Central Asian countries into the museum's work.

Берлин-Карлсхорст, 22 февраля 2024 г.

Заявление по случаю второй годовщины -

Что означает полномасштабная агрессивная война России против Украины для работы Музея Берлин-Карлсхорст?

С 24 февраля 2022 года перед зданием музея поднимается только украинский флаг, а не белорусский, немецкий, российский и украинский, как раньше. Это знак того, что сотрудники музея продолжают самым решительным образом осуждать агрессивную войну Российской Федерации против Украины.

Музей сочувствует всем жителям Украины, пострадавшим в ходе военной агрессии России. С марта 2022 года музей является членом "Сети помощи пережившим нацистские преследования в Украине". Эта сеть, связанная с KONTAKTE-KONTAKT e.V., помогает людям, пережившим немецкую оккупацию в 1941-1944 годах, которые сейчас являются жертвами российской военной агрессии в Украине.

На протяжении 30 лет Музей Берлин-Карлсхорст отстаивает дифференцированный взгляд на историю Второй мировой войны. При этом его всегда волновали формы памяти, национальные нарративы памяти и инструментализация истории в политических целях. В настоящее время российское правительство использует историю Второй мировой войны в своих военных пропагандистских целях. Музей выступает категорически против такого присвоения. В своей работе он стремится к непредвзятому обмену мнениями о различных взглядах на историю и память. С этой целью в прошлом году была запущена международная дискуссионная серия "История в конфликте", которая будет продолжена в 2024 году..

В Российской Федерации и Республике Беларусь уголовно наказуемы высказывания об исторических фактах и интерпретациях, если они расходятся с интерпретациями, предоставляемыми государством. Это разрушает основополагающий консенсус сотрудничества, начавшегося 30 лет назад. Однако для работы музея важно обсуждать различные точки зрения на прошлое в открытой и либерально-демократической атмосфере. Поэтому музей активизирует диалог с коллегами, которые продолжают свою работу в изгнании. Следует с тревогой отметить, что даже эти пространства для свободных исследований в Германии находятся под угрозой со стороны России.

Диалог с российскими и белорусскими музеями был прерван. Как бы ни было желательно продолжение этого диалога в будущем, в нынешних политических условиях это невозможно. Однако есть контакты с украинскими музеями и архивами, которые будут важны в будущем. Тем не менее, российская и белорусская точки зрения на историю Второй мировой войны остаются важными ориентирами в работе музея. Аналогичным образом, в будущем важно продолжать включать в работу музея существующие контакты с учреждениями в Центральной и Восточной Европе, а также в странах Кавказа и Центральной Азии.

Берлін-Карлсхорст. 22 лютого 2024 року

Декларація до другої річниці –

Що означає повномасштабне вторгнення Росії в Україну для роботи Музею Берлін-Карлсхорст?

З 24 лютого 2022 року перед будівлею музею здійснюється тільки український прапор, а не німецький, російський, білоруський та український, як раніше. Це символізує, що співробітники музею продовжують найрішучішим чином засуджувати агресивну війну Російської Федерації проти України.

Музей співчуває всім жителям України, які постраждали під час російської агресивної війни. З березня 2022 року музей є членом "Мережі допомоги тим, хто пережив нацистські переслідування в Україні". Ця мережа, пов'язана з KONTAKTE-KONTAKT e. V., допомагає людям, які пережили німецьку окупацію в 1941-1944 роках і які зараз є жертвами російської агресивної війни в Україні.

Упродовж 30 років Музей Берлін-Карлсхорст відстоює диференційований погляд на історію Другої світової війни. При цьому його завжди хвилювали форми пам'яті, національні наративи пам'яті та інструменталізація історії в політичних цілях. Нині російський уряд використовує історію Другої світової війни у своїх військових пропагандистських цілях. Музей виступає категорично проти такого привласнення. У своїй роботі він прагне до неупередженого обміну думками про різні погляди на історію і пам'ять. З цією метою торік було запущено міжнародну дискусійну серію "Історія в конфлікті", яка буде продовжена у 2024 році.

У Російській Федерації та Республіці Білорусь кримінально карані висловлювання щодо історичних фактів та інтерпретацій, якщо вони відрізняються від інтерпретацій, що надаються державою. Це руйнує засадничий консенсус співпраці, що розпочалася 30 років тому. Однак для роботи музею важливо обговорювати різні точки зору на минуле у відкритій і ліберально-демократичній атмосфері. Тому музей активізує діалог із колегами, які продовжують свою роботу у вигнанні. Слід з тривогою зазначити, що навіть ці простори для вільних досліджень у Німеччині перебувають під загрозою з боку Росії.

Діалог із російськими та білоруськими музеями було перервано. Хоч би яким бажаним було продовження цього діалогу в майбутньому, за нинішніх політичних умов це неможливо. Однак, є контакти з українськими музеями та архівами, які будуть важливі в майбутньому. Проте російська і білоруська точки зору на історію Другої світової війни залишаються важливими орієнтирами в роботі музею. Крім того, в майбутньому буде важливо продовжувати включати в роботу музею наявні контакти з установами в Центральній і Східній Європі, а також у країнах Кавказу і Центральної Азії.

Берлін-Карлсгорст, 22 лютага 2024 года

Заява з нагоды другой гадавіны:

Што азначае поўнамаштабная захопніцкая вайна Расіі супраць Украіны для працы музея «Берлін-Карлсгорст»?

З 24 лютага 2022 года музей уздымае толькі ўкраінскі сцяг, а не так, як раней: беларускі, нямецкі, расійскі і ўкраінскі. Гэта сімвалізуе стаўленне працаўніц і працаўнікоў музея да захопніцкай вайны Расійскай Федэрацыі супраць Украіны – а менавіта іх нязменнае катэгарычнае асуджэнне.

Музей спачувае ўсім людзям ва Украіне, якія цяраць ад расійскай захопніцкай вайны. З сакавіка 2022 года музей «Берлін-Карлсгорст» уваходзіць у Сетку дапамогі ахвярам нацысцкага пераследу ва Украіне (Hilfsnetzwerk für Überlebende der NS-Verfolgung in der Ukraine). Гэтая сетка, звязаная з аб'яднаннем «KONTAKTE-KONTAKTbI», дапамагае пацярапелым ад нямецкай акупацыі 1941–1944 гадоў, якія цяпер зрабіліся ахвярамі расійскай захопніцкай вайны ва Украіне.

Музей «Берлін-Карлсгорст» ужо 30 гадоў выступае за тое, каб разглядаць гісторыю Другой сусветнай вайны дыферэнцавана. Пры гэтым музей заўсёды працаваў таксама з формамі памяці, нацыянальнымі наратывамі памяці і тэмай інструменталізацыі гісторыі для палітычных мэтай. Расійскія ўлады злоўжываюць цяпер гісторыяй Другой сусветнай вайны для сваёй ваеннай прапаганды. Музей выказваецца катэгарычна супраць такой узурпацыі. У сваёй працы установа выступае за тое, каб абмяркоўваць розныя падыходы да гісторыі і памяці непрадузята. Дзеля гэтага музей пачаў летась серыю дыскусій пад назваю «Гісторыя ў канфлікце» («Geschichte im Konflikt»), якую працягне і ў 2024 годзе.

Расійская Федэрацыя і Рэспубліка Беларусь лічаць злачынствам выказванні пра гістарычныя факты ды інтэрпрэтацыі, калі яны адрозніваюцца ад вызначанага дзяржавай трактавання падзей. Гэта разбурае кансэнсус, што лёг у аснову пачатай 30 гадоў таму супрацы. Для дзейнасці музея, аднак, неабходна, каб разнастайныя погляды на мінулае абмяркоўваліся ў адкрытай, свабоднай і дэмакратычнай атмасферы. Таму музей паглыбляе супраць з калегамі і каляжанкамі, якія працягваюць сваю дзейнасць у выгнанні. Пры гэтым можна з непакоем назіраць, што з Расіі ідзе пагроза і для гэтых прастораў свабоднай даследчай працы ў Германіі.

Дыялог з расійскімі і беларускімі музеямі прыпынены. Хаця ў будучыні было б вельмі пажадана гэты дыялог аднавіць, у цяперашніх палітычных умовах ён немагчымы. Затое захоўваюцца кантакты з украінскімі музеямі і архівамі, што ў будучыні будзе мець вялікае значэнне. Тым не менш і расійскі, і беларускі погляд на гісторыю Другой сусветнай вайны застаецца важным арыенцірам у працы музеяю. Апрача таго, у будучыні будзе важна падтрымліваць ужо існуючыя кантакты з інстытуцыямі ў Цэнтральна-Усходняй Еўропе, а таксама ў краінах Каўказу і Цэнтральнай Азіі ды выкарыстоўваць іх у працы музеяю.

Каманда музеяю «Берлін-Карлсгорст»